

csoportosította. Összesen 276 vegyületre végezte el a vizsgálatot. Mindegyiket először a CA képlet szerinti indexében kereste, majd – ha ez szükségesnek látszott – a tárgyköri indexben is.

Az 55 szabadalomban fellelhető 276 vegyületre vonatkozó keresés eredménye:

	Előfordulás a mintában	Ebből a CA indexekben szerepel	
		tétel	%
Kiindulási anyagok	88	24	27
Közbenes termékek	11	2	18
Katalizátorok	1	–	–
Termékek	176	80	45
Összesen	276	106	38

Az indexelés teljességére a következő adatok világítanak rá:

a vizsgált szabadalmak száma	55 100%
azon szabadalmak száma, amelyekből az összes vegyületek szerepelnek az indexekben	12 22%
azon szabadalmak száma, amelyekből szerepel legalább egy, de nem valamennyi vegyület az indexekben	21 38%
azon szabadalmak száma, amelyekből egyetlen vegyület sem szerepel az indexekben	22 40%

A nyert tapasztalatokat csak részben magyarázza a CA indexelési politikája. Különösen meglepő, hogy a vizsgált esetek 40%-ában – noha ezeket referálta a CA – semmilyen vegyület sem került be az indexekbe.

A vegyületek típusa szerint a következő az indexelt, illetve nem indexelt vegyületek megoszlása:

	Szerves	Szervetlen
indexelt kiindulási vegyületek	18	6
nem indexelt kiindulási vegyületek	54	10
indexelt termékek	76	4
nem indexelt termékek	64	32

A vizsgált indexek tehát önmagukban nem nyújtanak elegendő biztonságot a szabadalomkutatáshoz.

/OPPENHEIM, C.: *The performance of Chemical Abstracts Subject and Formula Indexes in retrieving compounds disclosed in chemical patents = The Information Scientist*, 9. köt. 3. sz. 1975. p. 107–111./

(Valkó Péter)

Az NFAIS a feldolgozott szakirodalmi források gyűjteményének megszervezését javasolja

Amerikai és európai tájékoztatói szervezetek első ízben 1975-ben találkoztak *Washingtonban*, hogy megvitassák a dokumentumok bibliográfiai azonosításának és hozzáférhetősége megjavításának lehetőségét. Az összejövetel költségviselője, az NSF (*National Science Foundation = Országos Tudományos Alap*) további 4000 dollárt biztosított az ASIDIC-nek (*Association of Scientific Information Dissemination Centers = Tudományos Tájékoztatási Központok Szövetsége*) a kérdés tanulmányozására.

Az NFAIS (*National Federation of Abstracting and Indexing Services = Indexelő és Referáló Szolgáltatások Országos Szövetsége*) már 1974-ben foglalkozott a témával; tanulmánya kiindulópontként szolgálhat az értekezlet nyomán alakított munkabizottság működéséhez. Az NFAIS-t nyugtalanítja az a tény, hogy míg tagjai a referálásban és indexelésben kiválóak, addig kevésbé eredményesek az 1957-ben alapított szövetség által referált 17,5 millió feldolgozott szakirodalmi tétel hozzáférhetővé tételében. Az igénylők ismétlődően panaszkodnak, hogy nehézségekkel találkoznak az eredeti dokumentum megszerzése során. Megoldásként az NFAIS a feldolgozott dokumentumok összehangolt gyűjtését javasolja, mégpedig a szövetségi kormány szerveinek, így pl. az *Országos Könyvtári és Információs Bizottságnak* (*National Commission on Libraries and Information Sciences*), a letéti könyvtáraknak, továbbá kiadóvállalatoknak közreműködésével.

A letéti rendszer két részből állna. A számítógépes központi nyilvántartás – a *CAS Source Index* adattárához hasonlóan – tartalmazná az NFAIS által referált és indexelt folyóiratok stb. adatait és lelőhelyjegyzékét. A másik rész egy elszámoló egység feladatát látná el, amely elfogadható áron szolgáltatná bármely feldolgozott dokumentum másolatát, a kiadóknak pedig átutálná a jogdíjakat.

/Advanced Technology Libraries, 4. köt. 6. sz. 1975. p. 5–6./

(Dáczer Éva)

